

5.2 Köyhyys ja eriarvoisuus

Köyhyys ja eriarvoisuus ovat globaaleja ongelmia

Äärimmäinen köyhyys = puute ravinnosta, puhtaasta vedestä, asunnosta ja vaatteista

- vähentynyt 1990-luvun 1,9 miljardista noin 700 miljoonaan
- etenkin Saharan eteläpuoleinen Afrikka

Suhteellinen köyhyys = käytettävissä olevat tulot ovat alle 60 % alueen keskimääräisistä tuloista

- suhteellista köyhyyttä on kaikkialla, myös Suomessa (n.10%)
  - kaventaa mahdollisuuksia huolehtia omasta ja läheisten terveydestä
  - vaikeuttaa osallistumista yhteiskunnan toimintoihin
  - vaikuttaa nuorten syrjäytymiseen

- Köyhyys ja eriarvoisuus voivat periytyä sukupolvelta toiselle
    - vaikutukset terveyteen (millaisia, mistä johtuu?)
-

Eriarvoisuuden vähentäminen

- taloudellinen eriarvoisuus, **ihmisoikeuksien** eriarvoisuus
- eriarvoisuus on *valtioiden välillä vähentynyt*, kun elintaso on monissa aiemmin köyhissä maissa noussut.

→ valtioiden **sisällä** eriarvoisuus on edelleen suuri haaste

- Suomessa **sosiaaliturva** ehkäisee jyrkkää taloudellista eriarvoisuutta
  - vähemmistöihin kohdistuvaa syrjintää esiintyy edelleen
  - merkittäviä terveyseroja esimerkiksi asuinpaikan ja ammattiryhmän suhteen
- Maailmalla tavoite sukupuolten tasa-arvosta pyrkii erityisesti tyttöjen ja naisten oikeuksien vahvistamiseen.
- Naisten koulutus sekä panostaminen lisääntymisterveyspalveluihin auttavat maailman väestönkasvun hidastamisessa.

Köyhyys vaikuttaa merkittävästi terveyteen

- eliniänodote köyhemmissä maissa lähes 20 vuotta lyhempi
  - sosioekonomiset terveyserot ovat suuria myös Suomessa
-

Kehittyvissä maissa **lapsikuolleisuus** liittyy köyhyyteen.

- ensimmäiset elinkuukaudet:
  - ennenaikainen syntyminen
  - synnytyskomplikaatio tai infektio, kuten keuhkokuume tai verenmyrkytys.
- vanhemmat lapset:
  - tuhkarokko, ripuli, hengitystieinfektiot ja aliravitsemus
- **määrällinen ja laadullinen nälkä**

- Ravintoaineiden puute liittyy myös lihavuuteen, sillä usein lihavuuden yhtenä taustatekijänä on **energiatiheydeltään** korkea, mutta **ravintoainetiheydeltään** heikko ravitsemus.
- Köyhyys on suurin syy **aliravitsemukseen** kaikkialla maailmassa.
- Lapsuuden aliravitsemus vaikuttaa myös lapsen kasvuun, älylliseen kehitykseen ja myöhempien elinvuosien terveyteen.

Köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentäminen edistää kestäväää kehitystä

- Dollar Street -sivustolla voi tutustua eri tulotasoilla eläviin perheisiin eri puolilla maailmaa valokuvien kautta.
  - neljän henkilön ryhmät
  - Ryhmän sisällä jokainen saa oman tuloluokan:

    - alle 70 dollarilla/kk toimeentuleva
    - 100–500 dollarilla toimeentulevat
    - 1 000 – 3 000 dollarilla toimeen tulevat
    - kaikkein rikkaimmat, joilla on käytössä yli 7 000 dollaria/kk.
  - valitse tuloluokasta perhe ja tutustu kuvien ja tarinoiden avulla perheen elinoloihin.
  - Lopuksi ryhmän kesken vertaillaan, miten tulot vaikuttavat perheiden elämään, ja pohditaan, miten tulotaso vaikuttaa perheenjäsenten terveyteen ja hyvinvointiin.